

Adrian Popescu

UN GEST CULTURAL DE ADMIRAT

Traducerea în românește a operei teologului Augustin (considerat sfânt în Biserica Catolică și fericit în Biserica Ortodoxă) marchează un moment de maturitate a culturii noastre. Fără îndoială că tălmăcirii au mai existat, în special a mult cititelor **Confesiuni** care cunosc numeroase ediții, sau a monumentalei lucrări de filosofie a istoriei, **De civitate Dei**, dar acum asistăm la o valorificare sistematică a lucrărilor dogmatice considerate mai importante Traducerile lui Vasile Sav, un proiect ambițios, urmăresc să ne ofere în românește, din moștenirea augustiniană, un capitol esențial, cel al dogmaticii, parte integrantă, de neocolit, a mirificei simfonii creștine“. Pitagoreismul și platonismul (neoplatonismul), Aristotel și alți gânditori antici sunt asimilați creator de gândirea episcopului Hipponei. Nu mai puțin speculația occidentală, gândirea „tare“ a Apusului creștin se nutrește din scrierile lui Augustin. Redutabil polemist, combate erezia arienilor și apoi pelagianismul, definește grația, *gratia gratis data*, predestinarea și Trinitatea ca unică Ființă în trei ipostaze, în mult citata **De Trinitate**, tradusă și la noi parțial, din 1907, vezi seria „Părinți și scriitori bisericești“, Fericitul Augustin, **Scrieri alese, Confesiuni**, traducere de Nicolae Barbu, Editura Institutului Biblic și de Misiune al BOR, 1985. Acum este vorba despre **De libero arbitrio** și despre Enchiridon (**Manual despre credință, speranță și iubire**), despre lucrarea **Despre credință și crez** ori **De musica**, ori apreciatele **Solilocvii** ori **De natura boni (Despre natura binelui)** Și în aceste scrieri dogmatice, teologul și filosoful creștin al veacului al patrulea, cel care întrunește în persoana sa lumea veche, romană și pe cea nouă, a creștinilor, stă la temelia reflexiei europene creștine. Sfântul Augustin devine un „ctitor al culturii moderne“, fie și numai pentru definițiile și distincțiile sale geniale asupra sufletului, nemuririi, subiectivității, persoanei, Binelui, Adevărului și Frumosului Creatorului și a creației, cunoașterii tripartite (matutine, divine, vespérale), Ființei, înțelepciunii, filosofiei (amor sapientiae), Trinității. Un izvor de viguroase ape latine, țâșnind inspirat, fertilizând veacuri de meditație răbdătoare și credință înaripată. Stilul Sfântului Augustin, retor la Segesta natală, în nordul Africii, retor în Mediolanum, unde se convertește sub influența Sfântului Ambrozie, episcopul Milanului, al unei intervenții binecunoscute, apoi, decisive se spune, din 398, a vocii de copil, care îl îndemna la aceasta, are calitățile intelectuale ale dialecticii antice. E profund și suplu totodată, cum s-a observat, găsim în el „suplețea spiritului lui Origene și grația și elocvența unor Vasile cel Mare și Ioan Chrisostomul“.

Chiar dacă mulți traducători s-au învrednicit să ne dea echivalentele românești ale gândirii lui Augustin, efortul lui Vasile Sav, prezent cu volumele **Enchiridion, Despre**

Henri Matisse – *Corner of the Workshop*

credință și crez, Despre crez și catehumeni și Liberul arbitru – 2002 – în ediție bilingvă, sunt un semn lăudabil de refacere a unui decalaj față de culturile care, tot pe baza celebrei **Patrologii** a lui J. P. Migne, au avut traduceri ale lucrărilor dogmatice cu câteva secole mai devreme. Așa cum studiile despre Augustin nu au lipsit cu totul nici la noi, M. Popescu – 1897, Teodor Racovițean – 1945, Ioan I. Ică – 1961 etc.

Parte importantă a gândirii moderne, anticul și contemporanul nostru Augustin ne întâmpină la început de an din deja bine începutul mileniu al treilea, cu înțelepciunea credinței devenită faptă de cultură, îndrumare morală, practică.